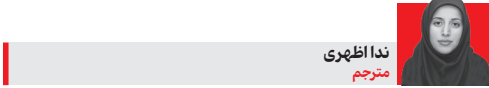

ایلان ماسک بخش اعظمی از پروژه‌های تسلا و SpaceX را با بودجه‌های دولتی و فدرال اجرا کرده است

امپراتوری ۳۸ میلیارد دلاری با بودجه دولتی

تهدید از سوی ترامپ مبنی بر قطع کردن بودجه‌های دولتی به شرکت‌های تحت مدیریت ماسک کشیده شد. اختلاف نظر ماسک و ترامپ از سوم ژوئن آغاز شد؛ زمانی که ماسک در پلتفرم ایکس از لایحه پیشنهادی مالیات و هزینه‌های دولتی انتقاد کرد. اما این اختلاف نظر در روزهای گذشته دامنه‌دار شد و در شبکه‌های اجتماعی پیرو بال گرفت به طوری که ترامپ با دیوانه خطاب کردن ماسک، اعلام کرد که ساده‌ترین راه برای ذخیره میلیاردها میلیارد دلار از بودجه آمریکا، این است که از قراردادهای و پارانها‌های دولتی که به ماسک تعلق می‌گیرد، آغاز کند.

چند ماه مانده به انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا، ایلان ماسک، مدیر چند غول فناوری یعنی شرکت فضایی SpaceX و خودروسازی تسلا، خود را به عنوان یکی از حامیان پروپاقرص ترامپ معرفی کرد و در ماه‌های گذشته هم با ارائه پیشنهادهایی، به هموارتر شدن مسیر ابتدایی دولت ترامپ کمک کرد. اما چند روزی است که خبرها حکایت از برخی مناقشات بین ایلان ماسک و دونالد ترامپ دارد به طوری که حتی کار به

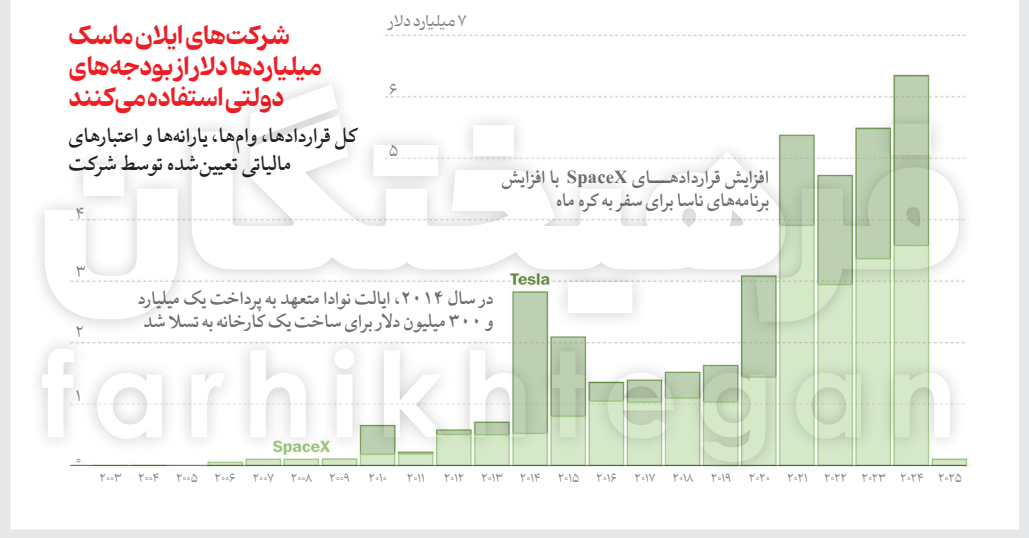
سابقه ۲۰ساله بهره‌مندی ماسک از بودجه‌های دولتی

ایلان ماسک و تیم خدساتی آژانس DOGE (وزارت کارآمدی دولت) که در زمینه کاهش هزینه‌ها فعالیت می‌کنند، مأموریتی برای کاهش بذل و بخشش‌های دولتی داشته‌اند. با وجود این، ماسک یکی از بزرگ‌ترین ذی‌نفعان خزانه مالیات‌دهندگان به شمار می‌رود. تحلیلی که در «واشنگتن پست» منتشر شده، نشان می‌دهد که در طول این سال‌ها، ماسک و کسب‌وکارهایی که طی این سال‌ها به راه انداخته، دست کم ۳۸ میلیارد دلار قرارداد، وام، پارانها و اعتبار مالیاتی دولتی دریافت کرده‌اند که اغلب در لحظات حساس بوده و به رشدی کمک کرده است که در نهایت ایلان ماسک را به ثروتمندترین فرد جهان تبدیل کرده است. به نظر می‌رسد سابقه این پرداخت‌ها به بیش از ۲۰ سال پیش برمی‌گردد. مدت کوتاهی بعد از این که ماسک در سال ۲۰۰۸ به عنوان مدیرعامل تسلا مشغول به فعالیت شد، تمام تلاش خود را کرد تا بتواند از وام‌های کم‌بهره وزارت انرژی بهره‌مند شود.

ایلان ماسک و تیم خدساتی آژانس DOGE (وزارت کارآمدی دولت) که در زمینه کاهش هزینه‌ها فعالیت می‌کنند، مأموریتی برای کاهش بذل و بخشش‌های دولتی داشته‌اند. با وجود این، ماسک یکی از بزرگ‌ترین ذی‌نفعان خزانه مالیات‌دهندگان به شمار می‌رود. تحلیلی که در «واشنگتن پست» منتشر شده، نشان می‌دهد که در طول این سال‌ها، ماسک و کسب‌وکارهایی که طی این سال‌ها به راه انداخته، دست کم ۳۸ میلیارد دلار قرارداد، وام، پارانها و اعتبار مالیاتی دولتی دریافت کرده‌اند که اغلب در لحظات حساس بوده و به رشدی کمک کرده است که در نهایت ایلان ماسک را به ثروتمندترین فرد جهان تبدیل کرده است. به نظر می‌رسد سابقه این پرداخت‌ها به بیش از ۲۰ سال پیش برمی‌گردد. مدت کوتاهی بعد از این که ماسک در سال ۲۰۰۸ به عنوان مدیرعامل تسلا مشغول به فعالیت شد، تمام تلاش خود را کرد تا بتواند از وام‌های کم‌بهره وزارت انرژی بهره‌مند شود.

انتفاع ۶و نیم میلیارد دلاری شرکت‌های ماسک در ۲۰۲۴

شواهد حکایت از آن دارد که وعده پرداخت حدود دو سوم از ۳۸ میلیارد دلار بودجه دولتی طی پنج سال گذشته به تجارت ماسک داده شده است. تنها در سال ۲۰۲۴، دولت‌های فدرال

تزریق بودجهٔ ۲۲ میلیارد دلاری به شرکت فضایی ماسک

شاید به‌جرت بتوان گفت SpaceX، به‌عنوان یک شرکت فضایی، مهم‌ترین شرکت تحت مدیریت ایلان ماسک است و این عداوت‌ها بین ترامپ و مؤسس SpaceX، شک و شبهه‌هایی را مبنی بر آینده صنعت فضایی آمریکا مطرح کرده است. جنگ کلمات که بین رئیس‌جمهور و ماسک رخ داده، می‌تواند قرارداد دولتی ۲۲ میلیارد دلاری SpaceX را که چند برنامه فضایی در آن جریان دارد، در معرض خطر قرار دهد. به دنبال صحبت‌های تهدیدآمیز ترامپ مبنی بر لغو قراردادهای و پارانها‌های دولتی اعطاشده به شرکت‌های ماسک که در پلتفرم شبکه اجتماعی خود تحت عنوان Truth Social منتشر کرد، مدیر SpaceX هم در پاسخ به این تهدید رئیس‌جمهور آمریکا اعلام کرد اگر ترامپ بودجه شرکت‌ها را قطع کند، این شرکت فضایی هم فضاییمای «دراگون» را از رده خارج خواهد کرد.

SpaceX و ناسا؛ دود دهه همکاری

شرکت فضایی ماسک که با هدف اعزام فضانورد به مریخ راه‌اندازی شده است بعد از تأسیس آن در سال ۲۰۰۲، ماسک روابط تنگاتنگی را با ناسا و وزارت دفاع آمریکا آغاز کرد. این شرکت برای دسترسی به برنامه‌های فضایی تحت حمایت دولت که توسط غول‌های هوافضای معتبری چون «لاکهید مارتین» و «بوتینگ» محاصره شده بودند، اقامه دعوی و به‌شدت لابی‌گری کرد. اگرچه این شرکت با ۱۰۰ میلیون دلار از ثروت شخصی ایلان ماسک راه‌اندازی شد، اما از بودجه‌های دولتی هم بی‌برهه نبوده است. به‌رغم اینکه SpaceX تا رسیدن به فضا فاصله داشت، اما ناسا در سال ۲۰۰۶، حدود ۲۷۸ میلیون دلار را در قالب برنامه‌ای برای انتقال منابع به این شرکت پرداخت کرد. تنها چندماه بعد بود که «فالکون ۱» این شرکت در سال ۲۰۰۳ به طور موفق در مدار

وام ۴۶۵ میلیون دلاری که تسلا را زنده کرد

در مدار پایین زمین ایجاد کرده و جهشی در اکتشافات روی کره ماه و مریخ شده کند. به‌رغم بهره‌مندی تسلا از حمایت‌های دولتی، ماسک طی سال‌ها از وام‌های کم‌بهره استفاده‌های زیادی کرده است. طبق اخبار منتشر شده، در سال ۲۰۱۳ هم ماسک از ارگان‌های مختلف دولتی شامل

کنگره و وزارت انرژی برای پرداخت بودجه تشکر کرده بود. از زمان تأسیس سیلیکون ولی در سال ۲۰۰۳ میلادی، شرکت تسلا از میلیاردها دلار تخفیف و اعتبارات مالیاتی از سوی کالیفرنیا بهره‌مند شده است. تسلا از سال ۲۰۱۶ بیش از ۵ میلیارد دلار در کالیفرنیا سرمایه‌گذاری کرده و بیش از ۴۷ هزار نیروی محلی را استخدام کرده است. حدود یک‌سوم از ۳۵ میلیارد دلار سود، از سال ۲۰۱۴ از جانب فروش اعتبارات مالیاتی در اختیار تسلا قرار گرفت. این اعتبارات به خودروسازانی تعلق می‌گیرد که استانداردهای خاصی را طی کرده باشند شامل فروش در صدی از خودروهای بدون آلاینده. تسلا بزرگ‌ترین فروشنده این اعتبارات به خودروسازانی است که استانداردهای لازم را رعایت نکرده و به دنبال آن هستند که از زیر بار پرداخت جریمه هم شانه خالی کنند. این اعتبارها نقشی حیاتی در سعه‌ماه نخست سال ۲۰۱۳ ایفا کرد و اولین سال کامل سودآوری آن به سال ۲۰۲۰ برمی‌گردد. بدون این اعتبارها، تسلا ممکن بود در سال ۲۰۲۰ بیش از ۷۰۰ میلیون دلار از دست بدهد. با احتساب این اعتبارها، این شرکت در عوض ۸۶۲ میلیون دلار سود به دست آورده بود. حمایت ماسک از کاهش پارانها‌ها در تمام صنایع، در حالی اتفاق افتاده است که تسلا بر صنعت خودروهای برقی آمریکا تسلط دارد. این در حالی است که سهام این شرکت در سال‌های اخیر کاهش یافته و ایلان ماسک هم در بحبوحه انتخابات آمریکا حدود ۲۷۷ میلیون دلار به کمپین‌های انتخاباتی دونالد ترامپ کمک مالی کرد.

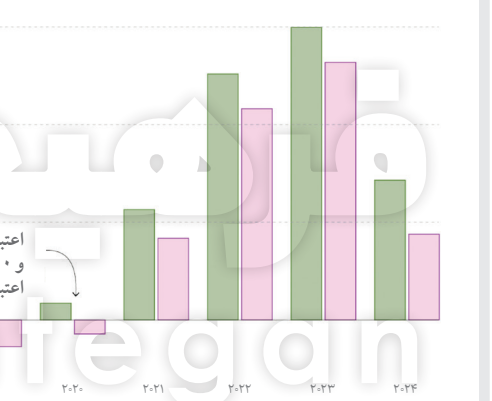

آمریکا را متزلزل کند. این فروپاشی از پیش تعیین نشده در حالی رخ می‌دهد که واشنگتن با یک کمبود زمان خودخواسته برای اتمام کار روی یک قانون عظیم روبرو است که بخش عمده‌ای از دستور کار ترامپ را محقق می‌کند که همان بازگشت به قدرت است. در کنار حاشیه‌هایی که در ماه‌های اخیر حول دولت ترامپ شکل گرفته، جدایی این دو نفر خاص‌ترین خبری است که می‌تواند تخریب زیرساخت‌های فدرال را به دنبال داشته باشد؛ چراکه ماسک بارها تأکید کرده بدون تلاش‌ها و حمایت‌های او، ترامپ نمی‌توانست به قدرت بازگردد. اما از قرار معلوم، تغییر دستورکار داخلی ترامپ برای سه سال آینده روی میز است و او به‌جای تلاش برای پیروزی در این بحث دوطرفه بر اساس شایستگی‌ها، شخصیت و جایگاه خود را تا جد ایلان ماسک تنزل داده و از ابراز علاقه‌اش برای حکومت‌داری و بیان تهدیدهای شفاف معاملاتی استفاده می‌کند. به دنبال تهدیدهای اخیر ماسک نسبت به لغو فضاییمای دراگون، جدا از فضاییمای استارلایندر بوتینگ و درحالی‌که روزهای ایستگاه بین‌المللی فضایی به شماره افتاده، ناسا به‌تازگی قراردادی را با SpaceX برای از رده خارج کردن این آزمایشگاه مداری در سال ۲۰۳۰ منعقد کرده که به نظر می‌رسد ادامه این عملیات و پروژه بدون «دراگون» بسیار دشوار خواهد شد. اما با توجه به اینکه ماسک میلیاردر سابقه طولانی در دادن وعده‌های توخالی دارد، هنوز مشخص نیست که آیا او به تهدیدهای خود عمل خواهد کرد یا خیر؟ اما از سویی دیگر، به دنبال کاهش بودجه‌هایی که در ناسا هم اتفاق افتاده، این روند می‌تواند فرایند سرمایه‌گذاری این سازمان فضایی را روی شرکت فضایی ایلان ماسک به خطر بیندازد که ما حاصل آن، به‌خطر افتادن ده‌ها مأموریت فضایی خواهد بود.

روابط ایلان ماسک با آژانس‌های دولتی بارها به طور چندجانبه مشمرثر واقع شده است. سرمایه‌گذاری‌های ثروتمندترین فرد جهان در بازارهای جدید پیغام بوده که باعث پیشرفت اهداف دولت آمریکا شامل اکتشافات فضایی و گسترش خودروهای الکتریکی شده است. در حالی که بسیاری از برنامه‌های دولتی که ایلان ماسک از آن‌ها سود می‌برد، برای سایرین در صنعت خودروهای الکتریکی رایگان هستند، هیچ شرکت دیگری تاکنون نتوانسته در این حوزه مالکیت بازار را از تسلا بگیرد. کارشناسان بر این باورند که تاکنون، هیچ کارآفرینی از جمله انویدیا، مایکروسافت، آمازون و حتی متا، در این مقیاس وابسته به بودجه دولتی نبوده‌اند. بیشترین این بودجه‌ها در دوران دموکرات‌ها به ایلان ماسک و شرکت‌هایش تعلق گرفته است.

نخستین دور بودجه‌های دولتی به سرمایه‌گذاری‌های ایلان ماسک تعلق گرفته بود. ناسا و وزارت دفاع در سال‌های نخست، شرکت SpaceX را به واسطه قراردادهایی پروراندند که به ایجاد زیرساخت کمک می‌کند. وام ۴۶۵ میلیون دلاری وزارت انرژی که در سال ۲۰۱۰ به این شرکت تعلق گرفت، به رشد ناگهانی تسلا کمک کرد به طوری که این شرکت به واسطه مبلغ بودجه‌ای که دریافت کرد، توانست خودروهای سدان الکتریکی لاکچری Model S را مهندسی و مونتاژ کند. ۶ ماه پس از آن، تسلا به عنوان یک شرکت عمومی درآمد. آنچه از شواهد برمی‌آید، این است که شرکت تسلا بدون این وام که در موقعیتی حیاتی پرداخت شد، زنده نمی‌ماند.

سختگیری ناسا همچنین اعلام کرده که این آژانس بیش از ۱۵ میلیارد دلار در SpaceX به‌منظور کار روی برنامه‌های فضایی متعدد سرمایه‌گذاری کرده است. ناسا با شرکایی چون SpaceX همکاری می‌کند تا اقتصادی

اکتشافات فضایی را به رهبری آمریکا به طور جدی مختل کند. در حالی که رقبای دیگری مانند Blue Origin، بنیانگذار آمازون و فضاییمای استارلایندر بوتینگ وجود دارند، اما آن‌ها بسیار عقب‌تر از SpaceX هستند. کپسول استارلایندر هنوز برای انجام مأموریت‌های عملیاتی فضانوردان تأیید نشده است و سال گذشته مسئول معطل کردن دو فضانورد در ایستگاه فضایی بین‌المللی به مدت ۹ ماه بود. فضانوردان در ۱۸ مارس سال جاری سوار بر کپسول دراگون SpaceX به زمین بازگشتند و نه بوتینگ و نه ناسا، هیچ کدام به‌روزرسانی قابل توجهی در مورد اصلاحاتی ارائه نکرده‌اند که استارلایندر را برای پرواز ایمن نشان دهد. برتری SpaceX نسبت به رقبایش در میزان پارانها‌های دولتی آن منعکس شده است. در ماه آوریل، نیروی فضایی آمریکا به‌عنوان یکی از شاخه‌های نظامی آمریکا، حدود ۶ میلیارد دلار قرارداد پرتاب به این شرکت اعطا کرد در حالی که شرکت United Launch Alliance پنج میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار و Blue Origin حدود دو میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار دریافت کرد. ناسا در پاسخ به اختلافات بین ماسک و ترامپ، از ادامه همکاری خود با شرکای صنعتی خبر داد تا از تحقق اهداف رئیس‌جمهور آمریکا در فضا اطمینان حاصل کنند. معاون مدیر ناسا اظهار کرده لغو قراردادهای این شرکت فضایی، علاوه بر اینکه در راستای منافع ملی نیست، غیرقانونی است و به خطر انداختن جان فضانوردان و معطل ماندن پروژه‌های فضایی غیرقابل دفاع است.

روزهای پرتددید پروژه بدون «دراگون»

مجله «تایم» در واکنش به نزاع ترامپ و ایلان ماسک اظهار کرده به نظر می‌رسد جدایی ترامپ و ماسک می‌تواند کل دوره دوم رئیس‌جمهور

از رده خارج کردن «دراگون» چه چالش‌هایی به دنبال دارد؟

قرار گرفت و ناسا برای تشویق این شرکت فضایی حدود یک قرارداد یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلاری را با این شرکت امضا کرد. این روند رو به رشد SpaceX ادامه یافت تا اینکه وابستگی این شرکت به تجارت دولتی با رونق گرفتن اشتراک‌های سرویس اینترنتی استارلینک، کمتر شد. آمارهای به‌دست‌آمده از بانک سرمایه‌گذاری چندملیتی «مورگان استیلی»، SpaceX در سال ۲۰۲۴ به تنهایی ۹ میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار از طریق استارلینک کسب درآمد کرده است. اما در این میان، تعداد پرتاب‌های متعدد SpaceX، محاسبه ارزش قراردادهای بودجه‌ای و تأثیر اقدامات دولتی در درآمدهای کلی شرکت را دشوار می‌کند.

از رده خارج کردن «دراگون» چه چالش‌هایی به دنبال دارد؟

کپسول «دراگون» SpaceX یک فضاییما با قابلیت استفاده دوباره است که می‌تواند تا هفت سرنشین و محموله بار را به مدار زمین ارسال کند و از آنجا به زمین انتقال دهد. ناسا در حال حاضر به کپسولی برای انتقال فضانوردان به ایستگاه بین‌المللی فضایی متکی است، بنابراین لغو این قراردادهای دولتی، به طور مؤثری توانایی آمریکا را برای اعزام فضانورد به فضا از خاک آمریکا از بین می‌برد و به‌نوعی می‌تواند آینده فضایی این کشور را در معرض خطر قرار دهد. ناسا همچنین برای سایر برنامه‌های فضایی خود به‌شدت به SpaceX وابسته بوده و «سیستم فرود انسان استارشپ» (HLS) را که یکی از انواع فرودگر قمری از فضاییمای نسل بعدی استارششپ است، برای حمل فضانوردان آمریکایی به ماه برای اولین بار پس از بیش از ۵۰ سال مأموریت «آرتمیس ۳» در سال ۲۰۲۷ انتخاب کرده است. ناسا در حال سرمایه‌گذاری چهار میلیارد دلاری در توسعه استارششپ است و لغو قرارداد این پروژه می‌تواند ناسا و آینده